

KEMINMAAN KUNNAN

TURVALLISUUSSUUNNITELMA

2009-2012

...koskee meitä kaikkia, mm:

KUNNAN TOIMIELIMET

KOTI

POLIISI
PELASTUSLAITOS
LIIKENNETURVA

TYÖYHTEISÖ

KOULU

NUORISOTOIMINTA

JÄRJESTÖT

KRIISIKESKUS TURVAPOIJU

SOSIAALITOIMI

ASUNTOYHTIÖT

YRITYSELÄMÄ

TYÖVOIMAVIRANOMAISET

SEURAKUNTA

♪ **Arjen turvallisuutta**
♪ **Asioita, joihin voidaan vaikuttaa**

Valtuusto hyväksynyt 7.9.2009 § 82

Keminmaan kunnan turvallisuussuunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
1. Suunnitelman laadinnan taustaa ja tavoitteita	3
1.1. Taustaa	3
1.2. Turvallisuussuunnitelman tavoite	4
1.3. Turvallisuussuunnitelman liittyminen kunnan strategiaan	4
2. Toiminnan painopistealueet Keminmaassa	6
2.1. Lasten ja nuorten elämänhallintakasvatus	6
2.2. Vanhempien kasvatustyön tukeminen	7
2.3. Koulujen työrauha ja turvallisuus	8
2.4. Nuorten päihteiden ja huumeiden käyttö	9
2.5. Nuoriin rikoksenteijöihin vaikuttaminen	11
2.6. Yleisten alueiden turvallisuus ja omaisuusrikokset	12
2.7. Perheväkivalta	13
2.8. Onnettomuuksien määrän vähentäminen ja ennalta estävän työn tehostaminen	14
2.9. Maankäyttö, yhdyskuntasuunnittelu ja liikenneturvallisuus	15
3. Johtopäätökset, suunnitelman seuranta ja päivittäminen	16

KEMINMAAN KUNNAN TURVALLISUUSSUUNNITELMA

1. Suunnitelman laadinnan taustaa ja tavoitteita

1.1. Taustaa

Osana sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa sisäasiainministeriö asetti 4.4.2005 työryhmän laatimaan ehdotuksen seudullisen ja paikallisen turvallisuussuunnittelun edelleen kehittämiseksi ja valtakunnallisen mallin laatimiseksi.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa edellytetyt linjaukset turvallisuussuunnittelutyön jatkamiseksi valmistuivat keväällä 2006. Työryhmä jätti ehdotuksensa 12.4.2006 (SM julkaisu 19/2006). Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä on kokouksessaan 18.5.2006 hyväksynyt työryhmän ehdotukset ja käynnistänyt niiden toimeenpanon.

Työryhmän keskeisiä kehittämissuunnitelmia ovat mm.:

- Paikallisella tasolla tehtävä turvallisuussuunnittelu kuvataan prosessina
- Turvallisuussuunnitteluprosessi kokonaisuudessaan on neljän vuoden pituinen ja se liitetään kunnanvaltuustojen työskentelyaikatauluun .
- Turvallisuussuunnittelusta vastaa paikallistasolla ryhmä, johon kuuluvat kunnan johto, poliisipäällikkö ja pelastustoimen edustaja. Poliisipäällikkö kutsuu ryhmän ensimmäisen kokouksen, jossa käynnistetään turvallisuussuunnitelmien tarkistaminen raportissa esitettyjen linjausten mukaisesti.
- Turvallisuussuunnitteluun osallistuvat turvallisuuden kannalta keskeisten toimijoiden edustajat. Edellä mainittujen työstä vastaavien organisaatioiden edustajien lisäksi siihen osallistuvat mukaan rajavartiolaitoksen edustajat tarpeen mukaan, keskeisten vapaaehtoisyhteisöjen edustajat sekä elinkeinoelämän edustajia.

Keminmaan turvallisuussuunnitelma vuosille 2006-2009 hyväksyttiin valtuustossa 30.3.2006. Suunnitelmassa esitettiin sen päivittämistä valtuustokausittain.

Poliisipäällikön ja kunnan johdon palaverissa 21.4.2008 sovittiin, että turvallisuussuunnitelman päivitystyö käynnistetään lausuntokierroksella. Lautakunnilta pyydetään lausunnot nykyisen suunnitelman pohjalta. Miten kunnan toimintaympäristö on muuttunut? Mitkä ovat turvallisuusriskit tällä hetkellä ? Mitä muutoksia nykytilan analyysi ja siitä tehdyt johtopäätökset aiheuttavat turvallisuussuunnitelmaan?

Lausuntokierros ja valmistelu toteutetaan syksyn 2008 aikana niin, että uusi valtuusto voi käsitellä ja vahvistaa tarkistetun turvallisuussuunnitelman heti valtuustokauden alussa.

Kunnanhallituksen päätöksen 10.10.2006 § 439 mukaan Keminmaan kunnan paikallistason turvallisuustyöryhmään nimettiin päävastuualuepäälliköt, suunnittelusihteeri ja tiemestari. Turvallisuusasioiden koordinointi ja raportointivastuunhenkilöksi nimettiin suunnittelusihteeri.

Muuttuneessa tilanteessa valmisteluvastuu on johtoryhmällä ja yhteyshenkilönä toimii hallintosihteeri.

Kunnanhallitus päätti pyytää lautakunnilta lausunnot turvallisuussuunnitelman tarkistamiseksi 31.10.2008 mennessä.

1.2. Turvallisuussuunnitelman tavoite

- Työn tavoitteena on tuottaa paikallinen turvallisuussuunnitelma, joka **sisältää asioita, joihin todella voidaan vaikuttaa.**
- Tuottaa kunnan asukkaille lisäarvoa kuntayhteisön ja seudun turvallisuuden lisäämisellä
- Lisätä kunnan sisäisten ja ulkoisten yhteistyötahojen aktiivisuutta turvallisuusasioissa
- Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja sitä tarkistetaan valtuustokausittain

1.3. Turvallisuussuunnitelman liittyminen kunnan strategiaan

(miten se osaltaan auttaa strategian toteutumista)

Kunnan strategian tarkistaminen käynnistettiin valtuuston työnä syksyllä 2007 Keminmaa muutoksessa –hankkeen yhteydessä. Ryhmytyöskentelyn tuloksena Keminmaalle tärkeiksi arvoiksi määriteltiin:

- ihmisläheisyys
- uudistuminen (sis. valmius muutokseen ja luovuus)
- avoimuus
- yhteistyökykyisyys
- tuloksellisuus
- vastuullisuus

Aiempaa enemmän painotetaan ihmisläheisyyttä ja uudistumista. Kuntastrategian tarkistamisen yhteydessä arvoja täydennettiin seuraavilla toimintaperiaatteilla:

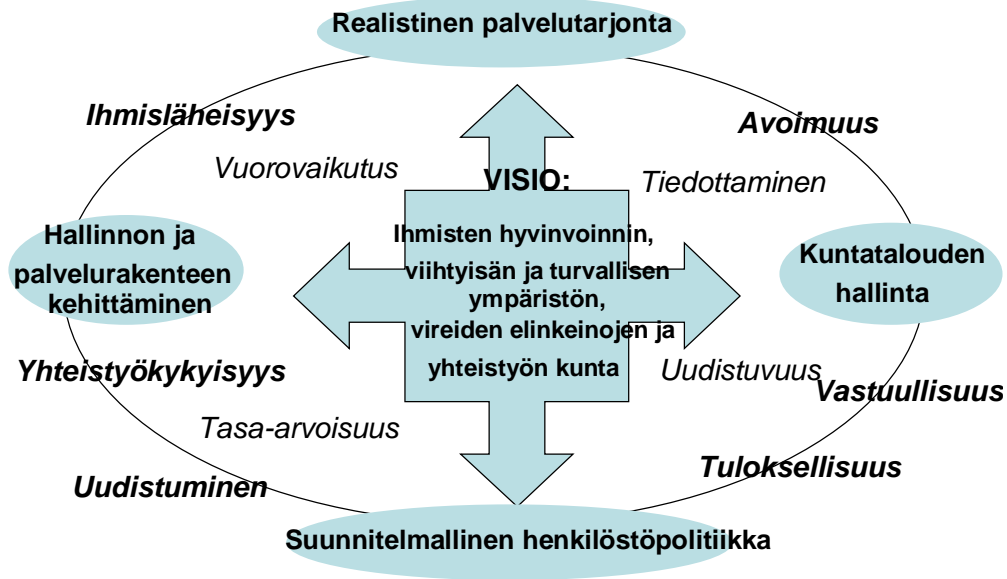
- vuorovaikutus (sis. kannustavuuden ja luottamuksellisen toiminnan / luotettavuuden)
- tasa-arvoisuus
- tiedottaminen
- uudistuvuus

Strategian tarkastelun yhteydessä Keminmaan kunnan uudeksi visioksi esitettiin seuraavaa:

**Ihmisten hyvinvoinnin, viihtyisän ja turvallisen ympäristön,
vireiden elinkeinojen ja yhteistyön kunta – Keminmaa**

Valtuusto hyväksyi päivitetyn strategian talous- ja toimintasuunnitelmassa 2008-2010.

Keminmaa-strategia vuoteen 2010

Turvallinen asuinympäristö on uudistetussa strategiassa kunnan vision yhtenä elementtinä ja luo siten hyvän pohjan turvallisuussuunnittelulle.

2. Toiminnan painopistealueet Keminmaassa

2.1. LASTEN JA NUORTEN ELÄMÄNHALLINTAKASVATUS

Nykytila

Kouluissa on annettu laillisuus- ja muuta elämönhallintakasvatusta sekä peruskoulujen ala- että yläasteilla, osin jo esiopetustyhmissä. Käyttöön otetuissa uusissa opetussuunnitelmissa on tullut uutena oppiaineena terveystieto, joka vielä tukee lasten ja nuorten elämönhallintakasvatusta. Poliisilla on merkittävä rooli laillisuuskasvatuksessa, osin myös järjestöillä. Koulutoimen alla toimii moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmä, johon kuuluvat koulutoimen edustajien lisäksi sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimen edustajat. Oppilashuoltotyön kehittämisen erityisiä painopistealueita ovat ongelmien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen.

Tavoitteet

Syksyllä 2005 valmistuneen opetussuunnitelman toteuttaminen ja saaminen käytännössä toimimaan lasten ja nuorten elämönhallinnan tukemiseksi. Opetussuunnitelmassa kaikkien oppiaineiden yhteydessä toteutettavia aihekokonaisuuksia ovat erityisesti ihmisenä kasvaminen, osallistuminen kansalaisuus- ja yrittäjyyskasvatukseen, turvallisuus ja liikenne sekä vastuu ympäristöstä ja kestävästä tulevaisuudesta. Aiheet huomioidaan myös varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Oppilashuollon kehittämistyöryhmän työ; eri kouluasteille on laadittu porrastettu elämönhallintakasvatussuunnitelma, jota noudatetaan yhdenmukaisesti
- ♪ Opetuksen toteutuksessa huomioidaan eri ikäluokkien yleisimmät ongelmat Keminmaassa ja Kemi-Tornion seudulla
- ♪ Opetuksessa hyödynnetään koulujen ulkopuolista asiantuntemusta vuosittain tehtävän suunnitelman mukaan.
- ♪ Kunnan nuorisotyö huomioi omassa nuorisotyössään em. elämönhallintakasvatussuunnitelman tavoitteet ja keinot
- ♪ Päihteiden käytön aloittamisen kynnyksen nostaminen Kemin-Keminmaan Inforyhmän työnä.

Tehtyjä suunnitelmia ja ohjeistuksia:

Oppilashuoltotyön kehittämissuunnitelma 2000
Koulu ja kriisi 2000
Oppilashuollon työkalut
Opetussuunnitelma 2005

2.2. VANHEMPIEN KASVATUSTYÖN TUKEMINEN

Nykytila

Lastenneuvolassa puhutaan eri ikäisen lapsen kasvatuksesta, rajoista ja turvallisuudesta. Lisäksi järjestetään ryhmäneuvolat 2 ja 9 kuukauden ikäisille, ryhmäneuvolalla tuetaan verkostoitumista.

Koulutyössä tuetaan vanhempien verkostoitumista järjestämällä koulunsa aloittaville lapsille, heidän vanhemmilleen ja opettajilleen yhteinen toimintapäivä heti koulun aloittamisvaiheessa. Vanhempien keskinäinen yhteistyö jatkuu koko kouluajan ja verkostosopimus päivitetään vuosittain. Perheiden elämänhallintaongelmat näkyvät lasten ja nuorten henkisen pahoinvoinnin kasvuna. Keminmaassa on vuoden 2005 alusta päätetty luopua koulujen johtokunnista, jolloin koulun ja kodin välinen yhteistoiminta siirtyi vanhempainyhdistyksille tai kylätoimikunnille.

Lasten ja nuorten vapaa-ajanviettoa yleisillä paikoilla valvotaan yhdessä lasten vanhempien, vapaaehtoisjärjestöjen, sosiaaliviranomaisten ja poliisin yhteistyönä erityisesti koulujen vuosittaisina alkamis- ja päättymisviikonpoppuina sekä juhlapyhien aattona.

Tavoitteet

Ylläpitää ja lisätä koulujen, kotien ja lasten päivähoidon yhteydenpitoa ja muidenkin viranomaisten panostusta vanhempien kasvatustyön tukemiseen. Vanhempia kannustetaan yhteistoimintaan vanhempainyhdistysten ja kylätoimikuntien kautta. Yleisten alueiden suunnittelussa huomioidaan kaikkien ikäpolvien yhteinen ja turvallisuuden kannalta toimiva käyttö.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Päivähoidon, neuvoloiden ja sosiaalityön välinen yhteistyö alueittain
- ♪ 5-vuotisneuvolan yhteydessä selvitetään lapsen vahvuuksia ja tuen tarpeita
- ♪ Koulujen ja kotien yhteydenpitomalleja yhdenmukaistetaan ja laajennetaan koskemaan kaikkia yhteydenpitomuotoja, mahdollisuuksien mukaan myös tietotekniikkaa.
- ♪ Yhteydenpidossa paneudutaan oman koulun ajankohtaisiin ongelmiin oppilaiden vanhempien ja opettajien kokemusten pohjalta.
- ♪ Yhteydenpidossa hyödynnetään myös koulujen ulkopuolista asiantuntemusta vuosittain täsmennettävän vuosisuunnitelman mukaan.
- ♪ Kunnan kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi tukevat vanhempien kasvatustyötä tarjoamalla monipuolisia harrastus- ja yhdessä tekemisen ja kokemisen mahdollisuuksia oman vuosisuunnitelmansa mukaisesti.
- ♪ Uusia toimintamalleja kehitetään eri ikäpolvien välistä yhteistyötä edistämään.

2.3. KOULUJEN TYÖRAUHA JA TURVALLISUUS

Nykytila

Lasten ja nuorten lisääntyvä levottomuus ja keskittymiskyvyn heikkeneminen opetukseen heijastaa perheiden elämänhallintaongelmien yleisyyttä myös Keminmaassa. Kaikille lapsille tehdään kouluvalmiustestaus ennen koulun aloittamista ja lisäksi toimivat esiopetuksen laturyhmät ja kouluaikana oppilashuoltotyöryhmät. Poissaolon ilmoittamismalli on käytössä. Kouluille on asennettu kulunvalvonta.

Koulukuraattorin virka on perustettu 1.8.2009 alkaen.

Tavoitteet

Kohottaa koulujen työrauhaa ja turvallisuutta entisestään.

.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Koulujen työrauhaa ja turvallisuutta ylläpidetään ja edistetään oppilashuollon kehittämissuunnitelman toimintamallien pohjalta täsmentäen tarpeen mukaan. Oppilashuollon työkalut –ohjeistus on käytössä mm. koulukiusausasioiden käsittelemiseksi. Yleisimpiä ongelmatilanteita ovat mm. koulupinnaus, välituntijärjestys, oppilaiden tupakanpolto, väkivaltatilanteet, näpistykset, vahingonteot, onnettomuudet ja mahdolliset päihde/huume-epäilyt.
- ♪ Koulujen oppilashuoltoryhmien toimintaa tehostetaan hyödyntämällä myös koulujen ulkopuolista asiantuntemusta.
- ♪ Peruskoulun 7. luokkien ja ammatti-instituutin aloitusluokkien opetus aloitetaan joka vuosi Työrauha ja turvallisuus –teemalla hyödyntäen ulkopuolista asiantuntemusta.
- ♪ Opettajien koulutuspäiville varataan oma osuus työrauha- ja turvallisuus –teemalle.
- ♪ Koulujen järjestyssääntöjen noudattamisesta huolehditaan.
- ♪ Kouluilla sattuneet väkivallanteot mm. ampumatapaukset asettavat kovia paineita koulujen turvallisuussuunnitelmien pikaiseen uusimiseen.

2.4. NUORTEN PÄIHEIDEN JA HUUMEIDEN KÄYTTÖ

Nykytila

Keminmaassa on valmistunut päihdestrategia v. 2002. Järjestyksenpidollisia ongelmia esiintyy jonkin verran yksittäisissä kohteissa sekä kesäaikana nuorten kokoontumispaikoissa. Terveystutkimusten mukaan huumeiden ja päihteiden käyttö on Keminmaassa selkeästi vähäisempää kuin alueen kaupungeissa.

Tavoitteet

Vähentää nuorten päihdehakuisuutta ja päihteiden käytöstä nuorille ja heidän ympäristölleen aiheutuvia ongelmia oikeaan ja ajan tasalla olevaan tietoon pohjautuen. Syrjäytymisen ehkäisemisen ja elämänhallinnan tukeminen eri toimijoiden yhteistyöllä.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Kouluissa toteutetaan huume- ja muuta päihdevalistusta osana elämänhallintakasvatusta ottaen huomioon uusimmat kokemukset valistuksen vaikuttavuudesta.
- ♪ Koulujen roolia varhaisen puuttumisen käynnistäjinä korostetaan opettajiin suunnatulla koulutuksella sosiaali-, terveys- ja poliisiviranomaisten asiantuntemusta hyödyntäen.
- ♪ Päihdeongelmaisten nuorten vanhempien sitouttamiseen kiinnitetään erityistä huomiota kaikissa viranomaistoiminnoissa.
- ♪ Kemi-Tornion seutukunnassa on aloitettu vuonna 2007 sosiaalipäivystys virka-ajan ulkopuolella ja viikonloppuisin.
- ♪ STM:n rahoituksella käynnistettävällä seudullisella päihdetyön ”Länsi-Pohjan sateenkaari - erityispalvelujen turvaaminen -hankkeella turvataan nuorten päihdepalveluja. Hankkeessa kehitetään alueellinen toimintamalli päihdepalveluihin.
- ♪ Päihtyneenä kotiin, terveyskeskukseen tai säilöön toimitetusta alaikäisestä sekä huume- tai päihderikoksesta kiinni jääneestä nuoresta poliisi (tai terveysviranomaisen heille tullessa tapauksessa) tekee lakisääteiset ilmoitukset välittömästi lastensuojeluviranomaiselle ja poliisi myös vanhemmille. Sosiaalipäivystystä voidaan hyödyntää.
- ♪ Poliisi priorisoi nuorten huume- tai päihderikostutkinnan mahdollisimman korkealle päivittäistutkinnassaan ja sopii syyttäjäsoston kanssa nuorten syytejuttujen mahdollisimman nopeasta käsittelystä
- ♪ Valtakunnallisen sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisesti Kemin, Keminmaan ja Tornion alueelle esitetään uutta virkaa poliisissa toimivan sosiaalityöntekijän palkkaamiseksi
- ♪ Varhaisen puuttumisen toimintamallia kehitetään lastensuojeluviranomaisen päivittäistoiminnoissa. Tämä edellyttää, että kunnan talousarviovalmistelussa varataan vuosittain lastensuojeluun riittävästi resursseja erityisesti varhaisen puuttumisen toimintamallin toteuttamiseksi.

- ♪ Kunnan nuorisotoimi tarjoaa nuorille vaihtoehtona päihteistä vapaata elämisen mallia panostamalla perusnuorisotyöhön eli nuorisotoimintaan, projekteihin, nuorisotiedotukseen, teematapahtumiin.

2.5. NUORIIN RIKOKSENTEKIJÖIHIN VAIKUTTAMINEN

Nykytila

Alle 21-vuotiaiden rikoksesta epäiltyjen määrä Keminmaan kunnassa on vuodesta 2005 lähtien ollut jatkuvassa laskussa. Nuorten tekemien rikosten määrä voi kuitenkin kääntyä kasvuun mikäli esimerkiksi huumausaineiden käyttö tulee lisääntymään nuoremmassa ikäluokissa, jolloin huumeiden käytön rahoittamiseksi syyllistytään ennen kaikkea erilaisiin omaisuusrikoksiin.

Tavoitteet

Nuorten uusintarikollisuuden vähentäminen tekijäkeskeisen seurannan ja puuttumisen keinoin. Syrjäytymisen ehkäisemisen ja elämänhallinnan tukeminen eri toimijoiden yhteistyöllä.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Poliisi ilmoittaa alle 18 vuotiaista rikosentekijöistä sosiaalitoimistoon.
- ♪ Sosiaalitoimi ja poliisi toimivat yhteistyössä varhaisen puuttumisen toteuttamiseksi.
- ♪ Poliisi ja syyttäjät priorisoivat nuorten tekemien rikosten esitutkinnan ja syyteharkinnan mahdollisimman korkealle päivittäistoiminnoissaan.
- ♪ Kriminaalihuollon valvonnassa olevien nuorten uusintarikoksista poliisi toimittaa välittömästi tiedon ao. valvojille.
- ♪ Kiinteistöjen asukkaita ohjeistetaan ja veloitetaan ilmoittamaan kiinteistön hoitajalle kiinteistössä tapahtuvista vahingonteoista, jotta niiden ehkäisemiseen voidaan puuttua.
- ♪ Näppis-malli otetaan käyttöön
(Mikäli toteutunut tihutyö selviää jo koulussa, siitä ilmoitetaan kuitenkin poliisille)
- ♪ Lääninhallitus hallinnoi sovittelutoimintaa, jota jatketaan edelleen seudullisena yhteistyönä.

2.6. YLEISTEN ALUEIDEN TURVALLISUUS JA OMAISUUSRIKOKSET

Nykytila

Ongelmia yleisten alueiden turvallisuudessa (huom. liikenneturvallisuus kohdassa 2.9) on Keminmaassa suhteellisen vähän. Keminmaan hälytystilanteista omaisuusrikokset ovat olleet suurin ryhmä ja otollisin kohden on palvelualue. Luvattomat autojen haltuunotot kohdistuvat kerrostalojen P-alueille Kesäisin kunnan uimarannoilla oleskelu sekä mopoilu ja talvisin moottorikelkkailu sekä mönkijät aiheuttavat häiriötä asukkaille. Kesällä 2004 on panostettu näkymäalueiden parantamiseen viihtyisyys- ja turvallisuusnäkökulmasta.

Tavoitteet

Lisätään yleisten alueiden turvallisuutta erityisesti em. osa-alueilla. Yleisen järjestyksen säilymistä edistetään tiedotus ja valistustoiminnalla.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Lasten ja nuorten vapaa-ajanviettoa yleisillä paikoilla valvotaan yhdessä lasten vanhempien, vapaaehtoisjärjestöjen, sosiaaliviranomaisten ja poliisin yhteistyönä erityisesti koulujen vuosittaisina alkamis- ja päättymisviikonpoppuina sekä juhlapyhien aattona. Valvonnan toteutuksen suunnittelee Inforyhmä.
- ♪ Koulutilojen vartiointia tehostetaan koulun alkamis- ja päättymisajankohtina.
- ♪ Poliisi toimittaa yöaikaan kadulta tapaamansa, suojelun tarpeessa olevat lapset kotiin ilmoittaen kaikki tapaukset kuntien lastensuojeluviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten.
- ♪ Nuorten jengiytymistä seurataan kaikkien nuorison parissa työskentelevien toimesta ja tarvittaessa ryhdytään yhteistyössä erityistoimiin jengiytymisen kielteisten ilmiöiden ehkäisemiseksi.
- ♪ Anniskelupaikkojen tuottamia häiriöitä seurataan ravintolakohtaisesti ja niihin puututaan poliisin valvonta- ja lupahallintovaltuuksin.
- ♪ Poliisi ohjeistaa niitä keskioluen vähittäismyyntipaikkoja, joissa alaikäisille myynti ja ns. sixpack –sieppaukset ovat yleistymässä. Myös näiden myyntipaikkojen suhteen poliisin lupahallintosanktiot ovat käytettävissä.
- ♪ Omaisuuden omatoimiseen suojeluun panostetaan kuntalaisten valistusta lisäämällä.

2.7. PERHEVÄKIVALTA

Nykytila

Kemin kihlakunnan alueella poliisin hoitamista kotihälytyksistä (2004 yht. 846) vajaa viidesosa johtuu perheväkivallasta. 2004 noin neljäsosa tapauksista johti rikosilmoitukseen. Kotihälytykset keskittyvät usein samoihin osoitteisiin. Kyseiset perheet tarvitsevat kipeästi apua väkivallan kierteen katkaisemiseksi.

Vuosina 2004 – 2008 Länsi-Pohjan alueella on toteutettu Perheväkivallan interventioprojekti, jossa on kehitetty seudullisia ja kuntakohtaisia toimintamalleja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi ja siihen puutumiseksi; järjestetty alueen työntekijöille perhe- ja lähisuhdeväkivallasta, sen ehkäisyyn ja sen osapuolten auttamiseen liittyvää koulutusta; tuettu toimintamallien kehittämistä ja soveltamista omaan työhön sekä moniammatillista yhteistyötä ja tiedotettu perhe- ja lähisuhdeväkivallasta liittyvistä asioista väestölle ja työntekijöille. Projektin ohjausryhmä on tehnyt Länsi-Pohjan alueelliselle palvelutiimille esityksen perheväkivaltatyön alueellisesta kehittämisestä / kehittämisen jatkamisesta myös ko. projektin v. 2008 lopussa tapahtuvan päättymisen jälkeen.

Keminmaassa äitiys- ja lastenneuvoloille on koottu perhe- ja lähisuhdeväkivallasta liittyvät tieto- ja toimintamallipaketit ja aloitettu STM:n suosituksiin pohjautuvat seulonnat. Kouluterveydenhuoltoon on koottu perhe- ja lähisuhdeväkivallasta liittyvät tieto- ja toimintamallipaketit. Väkivallasta keskustellaan terveystarkastuksissa ja joillain terveysneuvontatunneilla. Päivähoitoon (ja seurakunnan lastenkerhoihin) on laadittu toimintamallit tilanteisiin, joissa herää huoli lapsen hyvinvoinnista (esim. perheväkivaltaepäily). Lapsiin kohdistuvaan väkivallasta ja perheväkivallasta liittyvät toimintamallit ovat mukana koulujen kriisisuunnitelmissa. Mielenterveysneuvolaan ja terveyskeskuksen vastaanotolle on koottu perhe- ja lähisuhdeväkivallasta liittyvät tieto- ja toimintamallipaketit ja perhe- ja lähisuhdeväkivallasta ja avunsaantimahdollisuuksiin liittyvää tiedotusmateriaalia on saatavilla terveyskeskuksen odotustiloissa.

Tavoitteet

Vähentää niiden perheiden määrää, joissa väkivalta on hallitsevin tapa kommunikoida perheen ongelmista.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Erityisesti lapsiperheissä toistuvan perheväkivallan katkaisu osapuolten auttamiseksi ja hoitamiseksi priorisoidaan mahdollisimman korkealle sosiaali-, terveys-, poliisi- ja syyttäväviranomaisten päivittäistoiminnoissa .
- ♪ Poliisi ilmoittaa kaikista lapsiperheissä tapahtuneista perheväkivaltatapauksista tuoreeltaan sosiaaliviranomaisille.
- ♪ Turvakodin tms. turvapaikan järjestäminen alueelle. Tällä hetkellä Turvapojussa on kriisiasunto, mutta ei työntekijöitä iltaisin, öisin eikä viikonloppuisin.
- ♪ Väkivallantekijöiden auttaminen. Kehittämistyö on aloitettu ja mukana on Keroputaan työntekijöitä.
- ♪ Perustason työntekijöille annetaan jatkuvaa tukea perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn, tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen.
- ♪ Alueellisen yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen.

2.8. ONNETTOMUUKSIEN MÄÄRÄN VÄHENTÄMINEN JA ENNALTA ESTÄVÄN TYÖN TEHOSTAMINEN

Nykytila

Tapaturmaisten onnettomuuksien määrä ei ole Keminmaassa suurin ryhmä hälytystilanteissa. Väestön ikääntymisen ja lisääntyvän päihteiden käytön seurauksena koti- ja vapaa-ajan tapaturmat voivat lisääntyä entisestään. (huom. liikenneturvallisuus kohdassa 2.9.)

Tavoitteet

Onnettomuuksien määrän väheneminen koti- ja vapaa-ajan tapaturmien torjuntatyön vahvistuessa ja sen koordinoinnin parantuessa.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Kehitetään edelleen ennalta ehkäisevää työtä erityisryhmien ja vanhusten turvallisen asumisen edistämiseksi mm. kotikäyntijärjestelmään kuuluvalla turvallisuusnäkökulmien arvioinnilla.
- ♪ Vähennetään liukastumisten määrää liukkaudentorjuntaa tehostamalla.
- ♪ Vaikutetaan asenteisiin oikeiden käytäntöjen omaksumiseksi ja varatilanteiden välttämiseksi kotona ja vapaa-ajalla. Eri toimijat valistavat kuntalaisia ajankohtaisin teemoin yhteistyössä tiedottajatahojen kanssa.
- ♪ Pyritään vaikuttamaan asenteisiin korostamalla yhteisvastuuta ja toisista välittämistä. Yhteiskunta ei voi järjestää kaikkea viranomaistoimintana vaan tarvitaan myös kansalaisvastuuta.

2.9. MAANKÄYTTÖ, YHDYSKUNTASUUNNITTELU JA LIIKENNETURVALLISUUS

Nykytila

Maankäytöllä ja kaavoituksella sekä monilla teknisen toimen liikenteeseen, yhdyskuntarakenteeseen sekä kiinteistöihin kohdistuvilla toimilla on huomattavaa vaikutusta myös kuntalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Keminmaan keskusta-alueen oikeusvai-kutteinen yleiskaava on vahvistettu marraskuussa 2003 ja yksityiskohtaisen suunnitte-lun työkaluina jatkossa ovat asemakaavat. Kunnan rakentamishankkeiden valmistelus-sa työryhmiin valitaan hankekohtaisesti asiantuntemusta eri sektoreilta ja hankkeista keskustellaan tarvittaessa myös laajemmin. Erityisesti vaativiin ja vaaralliseksi tunnis-tettuihin kohteisiin panostetaan.

Koko kuntaa koskeva liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään vuoden 2009 aikana. Kunnan ja Lapin tiepiirin yhteistyönä kartoitetaan liikenteen ongelmakohtia kuten Rova-nientien ja Torniontien risteysalue, Torniontien ja Tervolantien risteys sekä Jokisuun-liittymä ja koulukeskuksen ja liikekeskuksen liittymä.

Tavoitteet

Sosiaalisen kanssakäymisen näkökohdat huomioonottavalla maankäytöllä vaikutetaan uusien ja uudistettavien asuinalueiden ja palveluympäristöjen turvallisuuteen. Ympäris-tönsuojelulla pyritään turvaamaan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Liikenneturvallisuutta ediste-tään kohdistamalla liikenneturvallisuutta lisäävät toimenpiteet ongelmallisimpiin ilmiöi-hin.

Tarvittavat toimenpiteet:

- ♪ Maankäytön ja yhdyskuntasuunnittelun sekä liikenneväyläsuunnittelun valmisteluvai-heessa kutsutaan tarvittaessa mukaan poliisiviranomaisia ja liikenneturvallisuustyön osapuolia myös rikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi.
- ♪ Kunnan sosiaalitoimen asiantuntemusta käytetään uusien asuinalueiden ja hankkeiden suunnittelussa. Asukkaiden hyvinvointiin ja turvallisuuteen voidaan vaikuttaa esimerkik-si käynnistämällä kohdennettuja hankkeita myös rakennetuilla uudistettavilla alueilla.
- ♪ Koulujen liikennekasvatus porrastetaan eri ikäluokkien tarpeisiin sopiviksi osana koulu-jen turvallisuuskasvatusta.
- ♪ Yhteistyötä kunnan, liikenneturvan, tiehallinnon ja poliisin välillä jatketaan ja tehoste-taan liikenneturvallisuustyöryhmässä. Työryhmä laatii tiedotussuunnitelman eri vuode-naikojen ja liikennemuotojen riskianalyysojen pohjalta.
- ♪ Vakaviin loukkaantumisiin tai kuolemaan johtaneet onnettomuudet analysoidaan vuo-sittain em. yhteistyöryhmän toimesta ongelmakeskeisesti.
- ♪ Poliisi keskittää liikennevalvontaansa tehostetusti em. analyysien pohjalta kaikkein on-gelmallisimmiksi osoittautuneisiin liikennetilanteisiin.
- ♪ Lisätään moottorikelkkailun ja moottoriveneilyn sekä mopon / skootterin ja mönkijän käytön ennalta ehkäisevää turvallisuustyötä yhteistyössä alan harrastajajärjestöjen kanssa keskittyen nuoriin kuljettajiin.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET, SUUNNITELMAN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN

Johtopäätökset:

- Suunnitelma on tarpeellinen ja se koskee laajaa verkostoa. Turvallisuus on kunnan strategiassa keskeinen painopistealue hyvinvointiin ja palvelukykyisyyteen kytkeytyen. Siten turvallisuuden säilyttäminen ja vahvistuminen on tärkeä suunnannäyttävä päättäjien ja viranhaltijoiden työssä.
- Tulee nimetä turvallisuustyöryhmä (ei johtoryhmä), johon kuuluu myös luottamushenkilöedustaja sekä poliisin edustaja
- On sovittava seurannasta, jonka pohjalta jatkossa tarkistetaan suunnitelmaa tavoitteiden ja toimijoiden osalta sekä osapuolten resurssien rajoissa

- Käsittely: lausuntopyynnöt yhteistyötahoilta, edelleen kunnanhallitukseen ja valtuustolle
 - reippaita esityksiä, joista syntyy myös keskustelua

Seuranta

- Keskustelufoorumit vuosittain: turvallisuustyöryhmä sekä johtavat luottamushenkilöt
 - miten vuosi mennyt, mitä uutta tullut esiin

- Valitaan vuosittain yksi yhteinen keskeisin teema, joita seurataan ja saatetaan kuntoon tehostetusti
 - seurantamittarit valitaan niin, että voidaan vertailla tarvittaessa valtakunnan, läänin tai seudun tilanteeseen
 - kunnan tasolla ja hallintokunnissa olevat ja tulevaisuudessa tehtävät erilaiset toimintamallit kirjataan turvallisuussuunnitelmaan ja vuosittaisiin muistioihin niin, että ne ovat laajasti tiedossa ja käytössä. Seurannan pohjalta myös toimintamalleja tarkennetaan tarvittaessa
 - turvallisuustyöryhmän tehtävänä on tiedottamisen suunnittelu ja toteuttaminen siten, että eri sidosryhmät ja kuntalaiset voivat sitoutua työssä etenemiseen kunnassa ja alueella

Päivittäminen

- Valtuustokausittain, vuosittain seurantamuistiot em. foorumeista / työryhmästä
- Käytetään päivittämisessä mahdollisuuksien mukaan apuna ARTU-ohjelmaa, joka on kehitetty paikallisen turvallisuussuunnittelun tueksi